

KRISTUS ZEMŘEL ZA NAŠE HŘÍCHY

Začátek evangelia v odhalení hříchu

První čtení: Iz 53,1-11
Text kázání: 1K 15,1-3

1. INTROITUS

Izajáš 53,1-11 Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova?

2 Vyrostl před ním jako proutek, jak oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme po něm nedychtili. 3 Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili.

4 Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. 5 Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. 6 Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech.

7 Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před střihači zůstal němý, ústa neotevřel. 8 Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. 9 Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti.

10 Ale Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu. 11 Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny. "Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme.

2. KÁZÁNÍ – BOŽÍ ROZHOVOR S NÁMI

2.1. ÚSKALÍ ROZHOVORŮ

Ve hře Švestka v podání divadla Járy Cimrmana je mimo jiné scéna, kdy mladý vechtr Kamil Patka uvažuje nad svým údělem:

„Živá cestující osoba, to je něco jiného. Ona něco řekne, já něco řeknu. Pak třeba zase ona něco řekne a já se zasměju - chachacha. Nebo já něco řeknu a ona se zasměje... Ale taková cestující osoba jako tenhle Motyčka, to zas je skoro lepší telegraf. U něj to máte: on něco řekne, on něco řekne, já chci něco říct, ale on něco řekne. Já chci zase něco říct, ale on zase něco řekne. Jsem rád, že spí.“

Proč jsem zmínil tuto scénu? Protože je zde vykreslena **lidská touha po rozhovoru**, přičemž tato touha zůstává často nenaplněna. To, co v životě nezřídka realizujeme, bývají jeden či dva monology na jednom místě, ne rozhovor.

A proč chci zdůraznit myšlenku rozhovoru? Protože to, co se stalo na Velký pátek – **ukřižování** Pána Ježíše Krista, je **začátek Božího rozhovoru s námi**.

V úvodu listu Židům čteme:

Žd 1,1-2 Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; 2 v tomto posledním čase **k nám promluvil ve svém Synu**, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky.

2.2. BOŽÍ ROZHOVOR S NÁMI – NASLOUCHAT BOŽÍ ŘEČI

Bůh k nám promlouvá nejenom slovy, ale i příběhy a skutky. Je nesmírně důležité, **abychom ukřižování** Pána Ježíše Krista **vnímali jako** Boží řeč, jako Boží pozvání k **rozhovoru**.

Tento rozhovor začíná Bůh, ne my. Jistě, i my někdy začínáme rozhovor s Pánem Bohem a přednášíme mu svou vlastní agendu. Jinou věřící, jinou nevěřící. // Sledujeme-li **příběh Pána Ježíše Krista**, pak si všímáme toho, jak často Pán Ježíš **neodpovídá** na všetečné dotazy (na naši agendu). **Mění téma**

hovor (např. J 4 – s ženou u studny Jákobovy; rozhovory s farizeji), **dotýká se hluboké a skryté podstaty věcí** a životů, **nastoluje svá témata**.

Vyžaduje to kus pokory sednout si, **upozadit sebe sama** – své *problémy, své pohledy na svět, svou hořkost, svou ukřivděnost anebo tako spokojenost* – **a soustředit se a naslouchat** tomu, čím začíná rozhovor s námi lidmi Bůh. Jak důležité je sednout si nechat se oslovit Pánem Bohem.

Ti, kdo se rozhodli, že přijmou a navážou na témata, která předkládá k rozhovoru Pán Ježíš (sám Bůh), ti posléze poznali, že se jich velice týkají a jsou mnohem důležitější, než se na první pohled zdálo.

2.3. BOŽÍ ROZHOVOR S NÁMI – VELIKONOČNÍ TÉMA

Jaký je obsah Božího oslovení? Čím začíná Pán Bůh rozhovor? Co je to první, co církve od počátku vnímala jako to první, co nám Bůh říká? Čemu je potřeba naslouchat a nad čím přemýšlet?

Apoštol Pavel to pověděl v jednom z klíčových novozákonních textů – v 1. Korintským 15,1-3:

1 K 15:1-3 Chci vám připomenout, bratří, evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte, 2 a skrze něž docházíte spásy, držíte-li se ho tak, jak jsem vám je zvěstoval - vždyť jste přece neuvěřili nadarmo. 3 Odevzdal jsem vám **především**, co jsem sám přijal, že **Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem...** [4 a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem, 5 ukázal se Petrovi, potom Dvanácti.]

To první, o čem chtěl Hospodin mluvit s námi lidmi, **to první**, čím začíná Boží rozhovor skrze evangelium v povelikonoční době rané církve, není nic příjemného. **Je to velkopáteční zvěst**: „**Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem.**“ (1K 15,3). **Není to** vánoční zvěst o vtělení Božího syna, **není to** Kázání na hoře či jakýkoli jiný příběh z tříleté veřejné služby Pána Ježíše.

„Milí přátelé, Kristus zemřel za vaše hříchy – o tomto s vámi chci mluvit,“ říká Hospodin. A důležité jsou všechny tři části tohoto výroku, tohoto raného křesťanského vyznání: – **Kristus zemřel – za naše hříchy – podle Písem** :

- **Kristus zemřel** – to ale nestačí. Kdybychom zůstali pouze u tohoto, **pak jej bud' politujeme**, protože šlo o výsledek zástupem zmanipulovaného soudu; anebo ho budeme **obdivovat** za to, s jakou mučednickou ctí obstál v nespravedlivém procesu. Dokonce se nám může stát **příkladem** a **inspirací**. V zásadě to ale s námi nemá moc společného – Kristus ukřižovaný krutou, ale tuctovou smrtí své doby zůstává bez dalšího pochopení postavou minulosti.
- **Za naše hříchy** – to je srdce onoho nepříjemného trojjediného výroku, který končí slovy, že se to stalo **“podle Písem”** (nebyla to tedy žádná náhoda, ale bylo to v Boží plánu).

„**Za naše hříchy**“ – tady nám Hospodin říká, že **se nás to týká!** Nejde jenom o dávnou Kristovu smrt, ale o naše současné hříchy! Mezi Kristovou smrtí a našimi hříchy (hříchy celého světa všech časů a končin) je přímá souvislost.

On, Kristus, nezemřel proto, že se stal obětí justičního omylu (nešťastnou shodou okolností). Nezemřel proto, že by se nebyl schopen se bránit a ubránit. Nezemřel proto, že by byl hříšný a zasluhoval trest. Zemřel „za naše hříchy“ – jako náš zástupce (můj zástupce) ve věci mého/našeho hříchu.

Svatý Bůh tak **nastoluje v rozhovoru předmět našeho hříchu**. Nebojí se s námi o něm mluvit. Nepředhazuje nám ho se záměrem zničit nás – vždyť proto Kristus zemřel. Mluví o něm z lásky a s láskou. Zároveň ho ale nezamlčuje a jeho vážnost nijak neumenšuje. Hřích tady je, a to je vážná věc.

Mluví o něm proto, abychom si ho uvědomili. Neuvědomíme-li si ho, pak je Kristova smrt zbytečná.

2.4. BOŽÍ POMLKA – ŘADA JE NA ČLOVĚKU

„Kristus zemřel za naše hříchy...“ Pak jakoby **zaznívá Boží pomlka**. Nepříjemná Boží pomlka. Hospodin přerušuje svou část rozhovoru a **čeká** na to, **zda a jak na jeho téma navážeme**. Teď je v rozhovoru řada na nás.

Co na to člověk? Co na to já? „*Přijmu hozenou Boží rukavici? Nevěřím tomu. Není to příjemné, že si mám připustit hříchy. Bráním se tomu, jsem přece slušný člověk... ale přece jenom, co je to vlastně hřích? Kde zjistím, co je to hřích? Kdo mi to řekne? V čem je jeho vážnost, když kvůli hříchům zemřel Boží Syn? Proč se nakonec nezeptat toho, kdo otázku hříchu nastolil – on přece musí vědět, co je hřích.*“

Svatý Bůh se nebrání mým otázkám, a přestože poočku oba vidíme další pokračování velikonočního rozhovoru ve slově o vzkříšení, mluví se mnou Hospodin a tom, co je hřích: „*Tady máš Písmo, tam je v mnoha příbězích a životních situacích. Čti a hledej. Kdybys ale chtěl vědět hned teď, kde je kořen všeho hříchu, zla a smrti, pak v tom, že jsi uvěřil, že se beze mne obejdeš. Začal jsi žít, jako bych nebyl. Vzal jsi do vlastních rukou svůj osud – to, co jsi dostal jako dar. Mé dobré stvoření – tvůj život – se pod tvýma rukama začal rozpadat, protože se mnou jsi odmítl klíč k životu.*“

To byl z mé strany jistě odvážný pokus o prezentaci Boží odpovědi na otázku po tom, co je hřích. Pravdou ovšem je, že na různých místech Bible právě takto vykresluje Pán Bůh hřích.

Jr 2,13 *Vždyť můj lid spáchal dvojitý zlo: Opustili mne, pramen živé vody a vykopali si cisterny, puklé cisterny, které vodu nedrží.*

2 K 5,15 *a za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.*

Když Pán Bůh mluví o hříchu, jde ke kořenu věci – k našemu sobectví, k naší neochotě přijmout svoji

stvořenost ve vztahu ke stvořiteli. Naše sobectví a touha po nezávislosti boří vztahy mezi nebem a zemí, a nakonec i na zemi. Působí zlo.

A **tady se zase Pán Bůh znovu v rozhovoru odmlčí a čeká**, jak se vyrovnáme s obviněním ze sobeckosti.

Zítřejší Bílá sobota, den mlčení, jakoby ztělesňuje tu část Božího rozhovoru s námi, kdy Bůh mlčí a dává nám prostor vyrovnat se s jeho slovem o našem sobectví, o našem hříchu. Je to čas k přemýšlení nad tím, jak to dopadá, když člověk opustí pramen živé vody a vykope si jiné zdroje duchovního života. Tuto část Božího rozhovoru s námi nelze přeskočit.

2.5. ZÁVĚR – PŘIPUSTIT HŘÍCH ANEBU UVĚŘIT VE HŘÍCH VE MNĚ

Naše hříchy, to, co nás odděluje od vztahu s Bohem, a tedy i od života – to je příčina a agenda Velkého pátku.

Je to ale jenom polovina sdělení. Tu druhou tvoří skutečnost, že **Pán Ježíš Kristus vzal na sebe náš hřích**. Odstraňuje to, co brání našemu vztahu s nebeským Otcem. Bere na sebe trest – náš trest.

Pro Kristovu oběť se smíme odvážit věřit, že smíme žít s Bohem, volat k němu, hledat u něj moudrost a sílu, učit se u něj, jak žít. Bez něho to totiž neumíme.

A na úplný závěr chci zmínit ještě jednu věc. Možná se nám v životě zdá, že Bůh mlčí, je skrytý. Je to pravda pouze zdánlivě, protože on stále mluví – promluvil ve svém Syn. Stále v něm mluví. Nejprve v kříži, pak v prázdném hrobě, pak v jeho životě a nakonec v jeho narození. Tady všude je Boží řeč. Chceme-li slyšet Boží řeč, je potřeba jít tam, kde on mluví. Možná právě tam je odpověď na naše hledání Boha, jeho Slova a jeho přítomnosti. A možná, že tam ji jen málokdy hledáme.

Žd 1,1-2 Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; 2 v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu,...